

Kwaliteitsbureau NVAB
Postbus 2113, 3500 GC Utrecht
T 030-204 06 20
F 030-294 36 44
E kwaliteitsbureau@nvab-online.nl
W www.nvab-online.nl

Secretariaatsbureau NVAB
Postbus 1594, 5602 BN Eindhoven
T 040-248 13 22
F 040-248 07 11
E nvab@planet.nl
W www.nvab-online.nl

Sociaal-Economische Raad (mail: b.hendrixx@ser.nl)
Brigitte Hendrixx, secretaris commissie Arbeidsomstandigheden
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

Ons kenmerk: S-jp/kv/ep 2013-26
Eindhoven, 4 oktober 2013

Betreft: Reactie van de NVAB op de adviesaanvraag van de minister van SZW dd 10 juli 2013 aan de SER over de toekomst van de arbeidsgerelateerde zorg.

Inleiding

De arbeids- en bedrijfsgeneeskunde is een van de specialistische deelterreinen in de gezondheidszorg en is gericht op de bewaking, bescherming en bevordering van de gezondheid van werkenden en van de arbeidsomstandigheden. Multidisciplinaire samenwerking met andere medische- en arbo-professionals staat daarin centraal. Dit is de missie waar bedrijfsartsen voor staan, recent nog eens door de NVAB neergelegd in tien kernwaarden van de bedrijfsarts (bijlage 1).

Goede bedrijfsgezondheidszorg draagt bij aan duurzame inzetbaarheid. Inzetbaarheid wordt niet alleen bepaald door een goede gezondheid, maar ook door scholing en bijscholing, door optimale werkomstandigheden en veiligheid, door omstandigheden thuis en in de leefomgeving. En niet in de laatste plaats door adequate medische zorg. Dit aspect vraagt deskundige afstemming en samenwerking tussen de medische sector en diverse andere disciplines. Bedrijfsartsen kunnen op grond van hun expertise als medicus en hun verbondenheid met bedrijven en arbodeskundigen een brugfunctie vervullen tussen curatieve zorg, werkgevers en werknemers. Voor het realiseren van deze functie is het noodzakelijk als arts te kunnen communiceren met behandelaars in het medisch circuit en als adviseur van werknemers en arbeidsorganisaties de regie te kunnen voeren op de arbeidsgerelateerde zorg.

Mét de Commissie arbeidsomstandigheden van de SER is de NVAB van mening dat op een aantal terreinen verbeteringen mogelijk zijn. Daartoe zijn diverse scenario's ontwikkeld en onderwerp van verdere studie. Geen van de scenario's biedt naar onze mening het volledige antwoord op geconstateerde tekortkomingen. De NVAB is van mening dat een combinatie van de scenario's 1, 2 en 3 van het Plexus-rapport de meeste mogelijkheden biedt om de knelpunten op te lossen.

Voorstellen

Er is in onze ogen ruimte voor meerdere van de genoemde scenario's en constructies. Wij geven enkele elementen hiervoor aan, maar verwijzen voor een uitgebreidere beschrijving van onze voorstellen naar de brief die de NVAB hierover stuurde aan de Staatssecretaris De Krom op 12-9-2012 <http://nvab.artsenet.nl/Nieuws/NVAB-stuurt-vijf-aanbevelingen-aan-de-staatssecretaris-van-SZW.htm>.

- Naar de mening van de NVAB dient voor alle werkenden een consult bij een bedrijfsarts mogelijk te zijn. Met het afschaffen van de wettelijke verplichting tot een arbeidsomstandigheden-spreekuur is een belangrijk moment voor preventieve interventies verloren gegaan. Voor werkenden met vragen over hoe zij gezond aan het werk kunnen blijven indien (nog) geen sprake is van verzuim, is dit van groot belang. (Deze verbetering is genoemd in Plexus-scenario 1).
- De bedrijfsarts is een eerstelijns professional. Positionering van de klinisch arbeidsgeneeskundige in de tweede lijn (gefinancierd door de zorgverzekeraar conform Plexus scenario 2) is een waardevolle aanvulling, maar nadrukkelijk geen vervanging voor de taken van de bedrijfsarts. Het is wel van belang om duidelijke verwijscriteria te ontwikkelen om geen dure 2e lijnszorg te verlenen als de problematiek ook door de bedrijfsarts kan worden opgelost. Voor werknemers met een bedrijfsarts dient de verwijzing naar de klinische arbeidsgeneeskundige via haar of zijn bedrijfsarts te verlopen. Voor niet-werknemers (b.v. ZZP'ers) kan verwijzing via de huisarts plaatsvinden. Om te voorkomen dat problemen worden afgewenteld op de 2e lijn terwijl ze in de 1e lijn kunnen worden opgelost moet (ook financieel) worden geregeld dat de huisarts een consult bij de bedrijfsarts kan aanvragen.
- Om de toegang tot, en de onafhankelijkheid van, de bedrijfsarts beter te borgen pleit de NVAB voor organisatie van arbeidsgerelateerde zorg op brancheniveau (zie Plexusscenario 3, aldaar sectoraal/regionaal genoemd). Hierdoor wordt de directe relatie tussen de financiering door de werkgever en het werk van de bedrijfsarts verbroken. Werkgevers, werknemers en deskundigen bepalen op het niveau van de branche uit welke elementen die zorg bestaat, waarbij activiteiten op het gebied van preventie en ziekteverzuimbegeleiding worden beschreven. De vrije toegang tot de bedrijfsarts moet via een arbeidsomstandigheden-spreekuur zijn geregeld. Het preventief medisch onderzoek (PMO/PAGO) vormt een centraal element om het preventiebeleid binnen de onderneming te concretiseren. Werkgevers betalen een percentage van de loonsom (of vast bedrag per werknemer) aan de centrale pot op brancheniveau. Om voldoende prikkels in stand te houden kan premiedifferentiatie (op basis van ziekteverzuim, WIA instroom) worden ingevoerd. Het voorbeeld van Stigas (zoals in de SER rapportage genoemd) spreekt zeer aan als voorbeeld omdat de hele keten van preventie, zorg en begeleiding bij re-integratie wordt opgepakt.
- Voor de uitvoering van deze zorg zijn verschillende modellen denkbaar waarbij zowel arbodiensten als zelfstandig gevestigde bedrijfsartsen een rol spelen. Bij grote bedrijven is de directe en frequente aanwezigheid van de bedrijfsarts in het bedrijf noodzakelijk. Voor het MKB kan voor een regionaal model van uitvoering per bedrijfstak worden gekozen. Om het MKB in een bepaalde regio of wijk te bedienen biedt een model waarbij de bedrijfsarts samen met de huisarts in een gezondheidscentrum is gepositioneerd, ook mogelijkheden.
- Het structureel opnemen van arbeidsgerelateerde gezondheidsaspecten in de richtlijnen voor curatieve zorg blijft onverminderd van groot belang, omdat daarin grote hiaten zijn. De verbinding tussen curatieve zorg en bedrijfsgezondheidszorg moet worden versterkt door meer en gerichte aandacht voor het thema arbeid in de opleiding van huisartsen en medisch specialisten. Voorts dient, om ook in de toekomst voldoende bedrijfsgeneeskundige zorg beschikbaar te houden, voor de bedrijfsartsenopleiding een fonds te worden gevormd dat door verschillende belanghebbende partijen wordt gevuld. Een kwaliteitsfonds (b.v. 'kwaliteitskwartje' per arbeidsgeneeskundig consult) zou soelaas kunnen bieden aan het structurele gebrek aan middelen voor kwaliteitsontwikkeling in de sector.
- Vanuit medisch-inhoudelijk oogpunt bepleiten wij nadrukkelijk dat voor alle werkenden over hun h ele arbeidzame periode een arbeidsgeneeskundig gezondheidsdossier wordt opgebouwd.

De huidige situatie van zeer gefragmenteerde dossieropbouw maakt het nagenoeg onmogelijk eventuele gezondheidsschade, die het gevolg kan zijn van eerdere arbeidssituaties, te traceren. 'Continuïteit van zorg', een uitermate belangrijk kwaliteitscriterium voor goede gezondheidszorg, is gebaat bij een dergelijk arbeidsgeneeskundig dossier.

Ten slotte

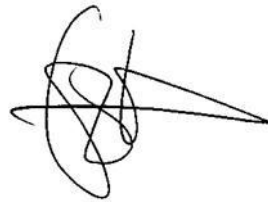
Werken, mits uitgevoerd onder goede omstandigheden, is een belangrijke positieve factor voor de gezondheid. Arbeidsgerelateerde gezondheidszorg moet op hoog niveau blijven ten dienste van de gezondheid van werkenden en van de concurrentiekracht van het land. Daarvoor zijn gespecialiseerde artsen nodig die de linking pin kunnen zijn tussen de hoogwaardige curatieve zorg die ons land kent en het bedrijfsleven. Bedrijfsartsen doen dat vanuit een preventieve en de-medicaliserende attitude in de wetenschap dat binnen de reguliere curatieve zorg re-integratie in werk niet de prioriteit heeft. Wij verwijzen hierbij naar de brief van het Nationaal Preventie Platform (bijlage 2).

De regie voor arbeidsgerelateerde zorg moet wel in handen van een medicus blijven. Het recente verleden heeft helaas laten zien dat anders uitwassen ontstaan die ten koste gaan van adequate zorg en privacybescherming van de zieke werknemer. Vanuit dit perspectief wil de NVAB samen met andere partijen graag haar bijdrage leveren aan het ontwikkelen van een goed werkend systeem van arbeidsgerelateerde zorg.

Met vriendelijke groet,

G.B.S. Penders, voorzitter NVAB

Dr. C. van Vliet, directeur NVAB

Bijlage 1: Tien kernwaarden van de bedrijfsarts

Bijlage 2: Brief Nationaal Preventie Platform